

NI MI *AL, ZELO MI NI *AL

KULTURNO UREDNIŠTVO / 15. 3. 2019 - 13.00 / TEATER V ETER

00:00:00

00:10:07

2019-03-15-teater-v-eter-ni-mi-al-zelo-mi-ni-al.mp3

Napovednik avtorskega solo projekta **Roka Kravanje** z naslovom **ARIJA *OMAGAJ* ni obetal nič novega – tematika je zvenela kot le še ena pesem o problematiki biti ali ne biti homoseksualec. **Gledališče Glej** je svoj odrski prostor za širitev produkcije neodvisne scene ponudil platformi **Via Negativa**, ki raziskuje, razvija in producira sodobno scensko umetnost preko raznovrstnih tehnik in strategij, s poudarkom na korespondenci med performerji in občinstvom, s čimer se spopade tudi avtor.

Rok Kravanja, diplomirani dramski igralec, ki redno vstopa na različna prizorišča neodvisne scene, se v obravnavanem performansu znova opre nase in na svoje telo. Privrženci njegovih odrskih udejstvanj nad izbiro tematike nismo presenečeni, saj je že s prvim samostojnim projektom *Bremza* gledalca povabil v realen prostor in čas ter na fizični ravni operiral z njegovo percepcijo, konkretno z drvenjem od enega k drugemu gledalcu, na kotalkah in pomanjkljivo oblečen. Za Kravanjo je naravno, da sovпада s pojmom fizičnega gledališča, v kolikor fizično razumemo kot aktivnost telesa z dramaturško razčlenjeno fabulo, ki vsaj delno nakazuje na zgodbo oziroma nek dogodek.

Avtor nas na začetku še oblečen nagovarja s stavkom **al mi je, zelo mi je *al*. To frazo ponovi še večkrat, s čimer vzbuja suspenz. Na oder so postavljeni voščeni vlitki različnih velikosti v obliki moškega spolovila. V ozadju zveni Shubertova *Ave Maria*. Vse skupaj spominja na ritualno gledališče. Kravanja s kipcem Marije v rokah strmi v nas in nas nagovarja. S tem pri gledalcih vzbuja nestrpnost, v kaj se bo fabula razvila. Morebiti v krščansko moralko proti gejevstvu? Parodijo?

Kot se za uprizoritveno formo *Vie Negative* spodobi, se performer preko bazičnih gledaliških oziroma uprizoritvenih elementov začne osredotočati na osebna doživetja. S tem gradi zgodbo ter vzpostavlja gledalčevo pričevanje dogodku. Lahko da se popolnoma poistovetimo z njegovo osebno izkušnjo in slednji stopimo nasproti, morda pa se nad njo zgrozimo. Karkoli že kot gledalci začutimo, ni narobe, pomembno je, da smo temu priča. Gledalec je skozi predstavo dostikrat nagovorjen in povabljen k sodelovanju pri različnih vprašanjih. Kravanja na primer na določeni točki publiki poda Sveto pismo in naključnega obiskovalca povabi, da naglas prebere odlomek, ki govori o prepovedi incesta in o skrunjenju človeka preko homoseksualnega spolnega akta.

Dramaturška izpoved se nato nenadoma prestavi k osebnejši noti, ki predstavi Rokovo babico z imenom Marija. Scenska postavitev Marijinega kipca torej ne želi usmeriti zgolj k religiji, ampak gre tudi za prvoosebno izpoved o babici, ki ga je vpeljala v svet krščanstva. Slednjemu se, kot avtor kasneje prikazuje skozi odrsko izjavljanje, močno upre. Namesto verouka se predaja plesnim strastem in prvi homoseksualni zaljubljenosti.

V večjem delu performansa ima avtor močno fizično prezenco. Gol performer pred nami izvaja malone ritualni ples s kravjimi zvonci okoli vratu in v rokah, ki glasno in moteče odzvanjajo. Telo se spremeni v karikaturu, gledalec lahko začuti, da pretiravanje v telesnih gibih ni slučajno, ampak konotira na norčevanje iz sebe, celo do te mere, da gledalcu ob opletanju telesnih udov postane nerodno. Morda pa je kdo v tem užival. Gre za mojstrsko izpeljano kamuflažo skozi simboliko in abstrakcijo, kar zahteva mnogo drznosti, ki skozi razgaljeno telo seka vse do razgaljene persone.

Nemogoče je z gotovostjo trditi, ali avtor v performansu laže in izjave gradi na izkušnjah drugih, ali priča o dejanskih detajlih iz osebnega življenja. Je to sploh važno? Iz podanih avtorjevih izjav pa se lahko naredi natančen oris, ki nakazuje na boj za avtentično svobodo govora in podajanje odrskih izjav. Slednje nas v določeni meri spomni na formo agitke. Vkllopiti se mora gledalčeva sposobnost imaginacije. Ker pa je igralec pomislil tudi na to, da bi se kdo iz občinstva po tihem lahko zgražal nad prisilo sodelovanja, to možnost prepreči z vpeljavo elementov komičnega in sarkastičnega. To deluje zelo avtentično, saj razjasni, da se igralec zaveda pomanjkljivosti v sami izvedbi performansa in v širšem kontekstu, kar podpre z izjavami o principalnosti platforme *Via Negativa*.

S sarkazmom nadaljuje tudi skozi druge teatralne elemente. Med drugim se pojavlja v njegovih izjavah, kjer direktno nagovori gledalca in mu pove, da se zaveda, da se marsikdo ob gledanju počuti nelagodno. Pove tudi, da se je s podobno tematiko ukvarjal že v prejšnjih performansih in da se malo ponavlja. Da se zaveda, da ga bo kritika mogoče pokopala, in se obenem blago opraviči, da naj se razume, da brez golote pri *Vii Negativi* ne gre. Morda začetni nagovor **al mi je, zelo mi je * al* napove ravno to.

Lahko bi trdili, da gre za performans, ki zgolj namiguje, ne zgodi pa se kak določen dogodek z jasnim koncem. Zatorej lahko govorimo tudi o metafizičnem gledališču, ki je v tem primeru očiščeno oblikovanja luči in drugih tehničnih elementov, kot je na primer tonski mojster. To se kaže tudi v tem, da je avtor na spodbudo in simulacijo manifesta *Vie Negative* zmožen osmisлити lastno idejo iz igralskega, vizualnega in dramaturškega polja. Performerjeva prezenca in vsebina se ne izgubljata v abstraktnosti. Gestikulacija avtorja se poveže tudi s simboliko, kar je razvidno iz prizora, v katerem avtor, klečeč na kolenih in premikajoč se v krogu, nakazuje na neko ponavljanje in na očiščenje, pa tudi na mestu, kjer podaja sarkastične izjave o svojem življenju in o teatru kot takem, s čimer pokaže na lastne pomanjkljivosti.

Predstava torej izziva različne nivoje gledanja. Kot bi nas avtor skozi predstavo z določenimi elementi namensko zavajal. Ukane nas že napovednik, saj se performans odvija daleč stran od napovedi, torej stereotipne podobe gejevstva. S tem ko utečene elemente performativne prakse predrugači, zahteva popolno gledalčevo prezenco v zameno za to, da preda sporočilnost, ki pa ni odrešilna. Stroga narativnost in dramaturgija sta zabrisani, na kar performer opozarja tudi s tem, da ima na listu papirja napisan scenosled performansa in med predstavo večkrat poškili nanj. Sprašujemo se, ali bi vsaka naslednja ponovitev morebiti bila lahko popolnoma drugačna.

Sprašuje se vajenka Petra.